

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2010-09-14
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
4306-10 E
Domarenhet 4

SÖKANDE

1. Global Friends Products AB, 556777-1521
Sven-Eric Törnqvist
791 72 Falun

2. Svensk Vattenbarriär AB, 556798-8737
Borgens Gata 16
441 39 Alingsås

MOTPART

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
651 81 Karlstad

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

KONKURSPROSEDUR	
2010-09-14	
Avg	
Dnr	
Doce	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Global Friends Products AB:s ansökan och bifaller Svensk Vattenbarriär AB:s ansökan och beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse vidtagits innebärande att Geodesigns anbud inte tillåts delta i utvärderingen av anbud.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 21 juni 2010 upphör i och med denna dom att gälla.

Dok.Id 11609

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 568 651 12 Karlstad	Rådhuset, Stora torget	054-14 85 00 E-post: forvaltningsratten@karlstad.dom.se www.forvaltningsratten@karlstad.domstol.se	054-14 85 30	måndag – fredag 08:00-16:00

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 2
4306-10 E**BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.**

Myndigheten för samhällsnykdd och beredskap (MSB) inledde i februari i år en upphandling avseende "Barriär mot översvämning" (SB-13619). Upphandlingen omfattar leverans av 2 000 meter barriär mot översvämning och genomfördes med *öppet förfarande* enligt LOU. Anbud gavs in av Geodesign AB (Geodesign), Global Friends Products AB (Global Friends) och Svensk Vattenbarriär AB (Svensk Vattenbarriär). Genom tilldelningsbesked utfärdat den 12 maj tillkännagav MSB att myndigheten beslutat anta Geodesigns anbud under förutsättning att överprövning ej sker.

Global Friends begär överprövning av upphandlingen och yrkar att rättelse av MSB:s utvärdering ska ske så att Global Friends anses uppfylla kraven i förfrågningsunderlaget. Dessutom yrkar Global Friends att prisreducering borde ha skett för kostnadsbesparingar. Vidare yrkar Global Friends att rätten intermistiskt ska besluta att upphandlingen inte får avslutas i avvaktan på slutlig prövning. Global Friends anför i huvudsak att MSB har brutit mot de grundläggande principerna i LOU genom att, till synes utan stöd av de i förväg redovisade kriterierna i förfrågningsunderlaget, förkasta Global Friends anbud. Global Friends åberopar som grund för sin talan bl.a. följande.

Global Friends anbud uppfyller mer än väl kraven enligt förfrågningsunderlagets punkt 4.2.2. Av punkten 4.2.2 framgår att med skarpt läge avses även större övning, vilket åberopas gälla avseende universalbarriären. Universalbarriären har utvecklats under ca tre år och färdigställdes hösten år 2009. Eftersom ingen översvämning pågick bestämdes att större övningar skulle påbörjas där kraven för "skarpt läge" skulle vara gällande. Bäst sakkunnig gällande "skarpt läge" ansågs säkerhetssamordnare Torbjörn Orr vid Sätters kommun vara eftersom kommunen under sommaren hade kämpat med svåra översvämningar. Torbjörn Orr planerade arbetsinsatsen för att kunna göra en "skarpt lägesbedömning", och där ansågs kraftigt strömmande vatten i Ljusterån vara lämpligt. Efter flera lyckade övningar bedömdes att universalbarriären skulle visas offentligt i början av oktober 2009 och media och intressenter från många företag och kommu-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 3
4306-10 E

ner samt räddningstjänst deltog i ett större testförsök i strömmande vatten i Ljusterån.

Universalbarriären uppfyller mer än väl kraven enligt punkt 4.2.2 och detta framgår av utvärdering vid mer än två större övningar, helt enligt skall-krav 4.2.2. Eftersom 1000 m av universalbarriären ryms i en container bör prisreduceringen med 1000 kronor/meter ske. I konsekvensens namn borde prisreducering ske även för övriga kostnadsbesparingar. Prisreducering borde därför ske för kostnadsbesparingar enligt punkterna 1-8.

Svensk Vattenbarriär begär överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska rättas på så sätt att Geodesigns anbud diskvalificeras och att Svensk Vattenbarriärs anbud antas. Svensk Vattenbarriär anför i huvudsak att MSB:s tilldelningsbeslut grundar sig på oriktiga uppgifter från Geodesign. Svensk Vattenbarriär åberopar som grund för sin talan bl.a. följande.

Anbudsfrågan SB13619 – Funktionskrav, punkten 4.2.2 Barriären skall ha använts i skarpt läge vid minst 2 tillfällen. Minst 500 meter skall ha använts vid varje tillfälle och vattennivån skall ha varit minst 60 cm. Barriärerna skall ha fungerat felfritt. Med skarpt läge avses att barriärerna skall ha använts som stöd vid insats i ett översvämmat område eller vid en större övning. Med felfritt menas här att barriären skall ha klarat de krav som ställs i denna kravspecifikation vid tillfällen som beskrivs ovan. Skall verifieras med referenser, foto eller film. MSB förbehåller sig rätten att kontakta och kontrollera angivna referenser. EUR80 uppfyller vid anbudstillfället inte kravet ovan. Geodesign anger tillfällen då andra modeller som ingår i deras sortiment har använts som översvämningsskydd, däremot inte EUR80. Med anledning av att EUR80 som ingår i anbudet är mycket klenare än bolagets andra modeller, innebär det att den nya konstruktionen måste anses helt obeprövad i skarpa lägen. Punkten 4.2.5 Barriären skall klara ojämn mark typ höjdskillnader mm med bibehållen funktion och dämhöjd. Ingen provning verifierar att EUR80 klarar detta, de prov som visas är gjorda på plant underlag. 4.2.7 Barriären skall kunna dämna både stigande och strömmande vatten. Som funktionskraven anger är det mycket viktigt att kunna gå in och stoppa eller styra om ett strömmande flöde. Om man bara kan dämna under gynnsamma förhållanden riskerar man att helt stå hjälplös om man får oväntade förlopp. Med anledning av dess konstruktion anser vi att det mycket osannolikt att man på ett säkert sätt kan dämna med EUR80 i strömmande vatten. Inga verifierade prov är heller gjorda. Svensk Vattenbarriär tror att anbudsgivaren felaktigt hänvisar till att

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 4
4306-10 E

en redan ställd vall kan klara vatten som strömmar. 4.2.8 Barriären skall kunna svängas runt hörn (90 grader) vid exempelvis skyddande av hus. EUR80 är inte utrustad för att göra snäva svängar. För att klara 90 graders svängar av vällen, som funktionskraven avser, krävs komponenter som inte ingår i anbudet.

MSB anser att Global Friends överklagande ska avslås och anför bl.a. följande.

Global Friends anbud uppfyller inte någon av punkterna i 4.2.2 förfrågningsunderlaget och anbudsgivaren har därför av MSB uteslutits från vidare prövning. Av referensbilaga 3, till anbudet framgår att Global Friends egen bifogade beskrivning, att barriären har använts vid ett testtillfälle. Av det bildspel Global Friends bifogat anbudet för att styrka detta testtillfälle, och som finns bifogat detta yttrande i utskrivet format, framgår att endast 8 meter barriär sattes upp vid det aktuella tillfället. Uppgift om den aktuella vattennivåns höjd saknas helt i anbudet. Det i anbudet angivna tillfället uppfyller inte heller MSB:s krav på skarpt läge, då det inte varit fråga om en större övning utan istället handlat om ett test av barriären. Detta bekräftas av den såväl bristfälliga som översiktliga dokumentation från detta tillfälle som bifogats anbudet genom ovannämnda bildspel.

Global Friends har i sitt anbud själv angivit i anbudsformuläret att de "OBS! delvis" uppfyller kraven i 4.2.2 i förfrågningsunderlaget.

Av punkten 5.2 i förfrågningsunderlaget framgår, under utvärderingskriterium 2, att vid uppfyllande av börkrav 4.3.1 står att läsa, att 1000 meter kompetta barriärer bör rymmas i 2 stycken 20' container.

Eftersom Global Friends har uteslutits från vidare prövning med anledning av punkten 4.2.2 i förfrågningsunderlaget, så har anbudet inte gått vidare till utvärdering. Följaktligen har således heller inget prisavdrag prövats eller gjorts.

Att Global Friends anser att MSB borde ha uppställt möjligheter till prisreducering på grund av övriga kostnadsbesparingar i förfrågningsunderlaget, är inte relevant att diskutera inom ramen för denna överprövning. Det är MSB som, i egenskap av upphandlande myndighet, bestämmer hur upphandlingen ska utformas och genomföras.

MSB anser att Svensk Vattenbarriärs överklagande ska avslås och anför bl.a. följande.

Geodesign har i sitt anbud lämnat fyra referenser i själva anbudsformuläret, ytterligare 46 referenser i en bilaga 8 till sitt anbud. Den

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 5
4306-10 E

barriär som Geodesign har offererat, EUR80, är av samma modell som de barriärer som har används i de olika angivna referensuppdragen. Det som skiljer barriärerna åt är vilken dämmningshöjder de har, med andra ord, på vilken maximal vattenhöjd de kan dämna. Av de olika referenserna framgår i varje specifikt fall exakt vilka dämmningshöjder som har används vid de olika tillfällena. Det är riktigt att just barriären med den maximala dämmningshöjden 80 cm, EUR80, inte återfinns i något av de angivna referensuppdragen.

Anledningen härtill är att denna dämmningshöjd är ny och således har just denna barriär inte hunnit användas ännu.

MSN har bedömt att den offererade barriären, EUR80, uppfyller det aktuella kravet i punkten 4.2.2, just mot bakgrund av att samma typ av barriär, EUR, har använts i skarpt läge vid ett stort antal olika tillfällen, oaktat att det då varit fråga om andra dämmningshöjder. En skillnad i dämmningshöjd påverkar enligt MSB:s uppfattning inte barriärtypens funktioner.

Svensk Vattenbarriär påstår i sitt yttrande att EUR80 är en ”klenare” barriär än övriga barriärer av denna typ med andra dämmningshöjder som Geodesign tillhandahåller. Det är för MSB oklart vad som åsyftas med detta påstående. MSB anser tvärtom, mot bakgrund av vad som ovan redovisas, att EUR som barriärtyp har visat sig fungera felfritt vid ett stort antal användningstillfällen och att dess konstruktion är hållbar, oavsett vilken dämmningshöjd som används.

MSB anser att Geodesign uppfyller kravet enligt punkten 4.2.5, förfrågningsunderlaget. Geodesign har i sitt anbudssvar i förhållande till denna punkt angivit att EUR80 klarar ojämn mark genom sin mycket flexibla upphängning via ett tvärstag. Genom att ett plastmembran tätar mot marken och barriärkonstruktionen, kan underlaget vara mycket ojämnt med bibehållen funktion. Geodesign har till sitt anbud bifogat en färgfolder med information om den aktuella typen av barriär, som visar att, och hur, denna typ av barriär klarar ojämn mark. Geodesign har vidare till sitt anbud bifogat en 7 minuter lång film som visar hur denna typ av barriär fungerar i olika avseenden. På filmen återfinns sekvenser som visar att barriären fungerar vid ojämn mark och höjdskillnader (se 04:56 min in i filmen).

Enligt punkten 4.2.7 i förfrågningsunderlaget ska barriären kunna dämna både stigande och strömmande vatten. MSB anser att Geodesign uppfyller detta krav. Geodesign har i sitt anbudssvar i förhållande till detta krav angivit att barriären kan användas både vid stigande och strömmande vatten och har gjort det vid flera tillfällen i samband med s.k. Cofferdams, men också vid översvämningar i England, Sverige och Tyskland. Av den till anbudet bifogade referensbilagan

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 6
4306-10 E

kan utläsas fler olika uppdrag som rört så kallad "Coffer damning". På den till anbudet bifogade filmen återfinns sekvenser som åskådliggör att denna typ av barriär fungerar i såväl stigande som strömmande vatten (se 0:00 min in i filmen, samt 04.29 min in i filmen).

Enligt punkten 4.2.8 i förfrågningsunderlaget ska barriären kunna svängas runt hörn 90 grader, vid exempelvis skyddande av hus. MSB anser att Geodesign uppfyller detta krav. Av Geodesigns anbudssvar framgår att EUR80 kan svängas runt hörn för skyddande av t.ex. hus, utan användande av speciella hörnelement. Speciella hörnelement kan också användas, varvid böjningsradien minskar. På den till anbudet bifogade filmen återfinns sekvenser som visar dels att denna typ av barriär kan svängas utan speciella hörnelement (se 05:03 min in i filmen) dels att böjningsradien minskar om dessa hörnelement istället används vid en sväng (se 05:43 min in i filmen). Här vill MSB avslutningsvis poängtera att kravet i punkten 4.2.8 i förfrågningsunderlaget inte är att barriären ska kunna göra svängar som är 90 grader, utan istället att barriären ska kunna svängas runt hörn som är 90 grader (t.ex. hörn på hus). Sammanfattningsvis anser MSB således att det helt saknas fog för Svensk Vattenbarriär begäran om överprövning och MSB motsätter sig bifall till densamma.

- Coffer dam (sv: sänkkista) är ett område konstruerat så att vatten kan pumpas ur det (rättens anm).

Global Friends åberopar en "funktionsbedömning" av Sätters kommun och tillägger bl.a. följande.

Global Friends hävdar att upphandlingen ej har genomförts med beaktande av lagstiftarens syften om hur lagen om offentlig upphandling ska efterlevas. Som bevis hänvisas till de lagar och direktiv som gäller för alla statliga myndigheter däribland, LOU. MSB är en statlig myndighet och det finns en "röd tråd" avseende statens offentliga utredningar, SOU, beträffande lagstiftningsförslag och utformande av direktiv avseende myndighetsbeslut och myndighetsutövning. "Den röda tråden" måste följas vid myndighetsbeslut. Det innebär att samhällsnyttan och tillvaratagandet av skattebetalarnas intressen av lönsamhet måste beaktas. Att myndigheterna, även MSB fattar lönsamma myndighetsbeslut måste utan undantag vara långsiktigt vägledande vid beslutfattandet, under hela den tid, som myndighetsbeslutet verkar. MSB upphandlar nu en barriär mot översvämning och ålägger leverantören ett krav att barriären ska kunna återanvändas under tio år. MSB har alltså uppgiften att upphandla barriärer, men

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 7
4306-10 E

beaktar inte myndighetsansvaret att beakta totalkostnaden under hela denna period.

MSB har inte beaktat totalkostnaden för de barriärer som deltagit i anbudsgivningen. Totalkostnaden har alltså inte angetts för vinnande anbud, och inte heller för övriga anbudsgivares produkter. Därigenom missgynnas de anbudsgivare som erbjuder låga nyttjandekostnader och övriga kostnader och därigenom missgynnas också de kommuner som är framtidens nyttjare av upphandlade barriärer. MSB:s nu fattade upphandlingsbeslut innebär att kommunerna under tio års tid drabbas av onödiga merkostnader som kan uppgå till miljonbelopp årligen. A) Personalkostnader är en tung post vid nyttjande i de flesta fall men inte för universalbarriären. Antingen leverantören kan själv fakturera kommunen för hjälpinsatser, varför kostnaden för detta bör ingå i värderingsunderlaget. B) Lagrings-, transportkostnader, sandsäckar, administration, underhåll, listan blir lång. Alla kostnader bör ingå i värderingsunderlaget, eftersom kommunerna drabbas av merkostnader om MSB erbjuder fel barriärer. C) Anbudsgivare ska i först hand anses ha erbjudit den bästa produkten, först i andra hand ska kraftiga rabatter ha betydelse för MSB:s värdering av produkten. D) Global Friends erbjuder en barriär, som kraftigt reducerar nyttjandekostnader och övriga kostnader till ett pris som med stor marginal understiger det pris som vinnande produkt åsätter sin produkt i den öppna marknaden. E) Global Friends har påtalat betydelsen av punkt A-D och utformat barriären för att minska totalkostnaden. Global Friends accepterar inte att MSB bryter mot myndighetsansvaret avseende totalkostnadsprincipen i samband med upphandlingen, medförande upprepade miljonutgifter för kommunerna. MSB medger i upphandlingsreglerna börkravsavdrag för minskat lagringsbehov i container (500 kronor/m). MSB anser alltså att börkravsavdrag är relevant när det berör nämnda kostnadsbesparingar som under en tioårsperiod kan komma kommunen tillgodo.

MSB yttrade att det av anbudet framgår beskrivning att barriären har använts vid ett testtillfälle. Test eller övning är betydelselöst ordklyveri. Av produktbeskrivningen till anbudet står redan i inledningen att detta är en ny produkt en universalbarriär, som har genomgått omfattande tester där effektivitet och kostnadsbesparingar har stått helt i särklass. Utvecklingsarbetet skedde i samarbete med Tripple Steelix i Borlänge och redan i ett tidigt skede framkom att det var helt problemfritt att bygga en barriär mot stigande vattennivå. Därefter påbörjades ett testprogram övningar i strömmande vatten (det handlar nu om skarpt lägesövning). Den första övningen genomfördes i Ljusterån/Säter och barriären var tillverkad i aluminium/zinkplåt, 1 mm tjock. Det visade sig att barriären tätade utomordentligt väl även utan plasttäckning, varför nästa stora övning vidtog. Den andra övningen genomfördes offentligt i Ljusterån och barriären var tillverkad av vit,

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 8
4306-10 E

hård aluminiumplåt (1 mm tjock). Dalarnas tidning skrev om övningen den 3 september 2009 och övningen fick lysande recensioner av de företag, räddningstjänster och kommuner som var närvarande. Dokumentationen bestod av bildspel i färg. Därmed hade två plåtkvalitet utvärderas med gott resultat. Höjden av barriärerna var 50 cm vilket mer än väl ansågs motsvara krafterna vid en barriärhöjd om 80 cm vid en mera normal översvämningssituation, eftersom övningen genomfördes i Ljusteråns strömmande åfåra. Tekniska beräkningar avseende kraftpåkänningar utgjorde grund för försökens genomförande motsvarande "skarpt läge". Universalbarriären har testas vid två större övningar och skriftligt intyg av övningsledare/säkerhetssamordnare bifogas. Självklart är Ljusteråns strömmande vatten jämställt med översvämmat område, eftersom det anges behov av två större övningar där krafterna motsvarar krafterna vid en översvämning tydliggör Global Friends med stöd av sakkunnig expertis att universalbarriären uppfyller kraven enligt punkterna 4.2.2 och 4.2.14. Kraven på såväl referenser, som dokumentation är uppfyllda och MSB har delgetts detta i anbudet. Med anledning av MSB yttrande om att "det inte varit fråga om en större övning utan istället en test av barriären. MSB:s yttrande är inte relevant vid den här övningen. Barriären ställdes upp på 13 minuter och var tät och stod orubblig medan vattnet forsade en annan väg. Bildspelet visade hela händelseförloppet och nedmonteringen skedde tre timmar senare. Det fanns inte några problem med barriären under övningen.

Svensk Vattenbarriär tillägger bl.a. följande.

Tilldelningsbeslutet är grundat på oriktiga intyganden från anbudsgivaren Geodesign. Kravet på att barriären ska vara provad i skarpt läge är inte uppfyllt. De referensuppdrag som anges är inte relevanta då det rör sig om modeller med huvudkomponenter som har helt andra egenskaper än den offererade modellen. Plåt och pall som har använts enligt referensuppdragen har i anbudet ersatts av 9 mm plywood. 9 mm plywood är helt oprövat i skarpa lägen och konstruktionen är betydligt klenare än alla andra som rekommenderas för dämning till 80 cm. Anbudsgivaren intygar att hans barriärer klarar ojämn mark vilket emotsägs av Statens Räddningsverks (SRV) egna studier. Anbudsgivaren intygar att hans barriärer klarar dämning av stigande och strömmande vatten och hänvisar till prov med andra irrelevanta modeller. De risker som uppstår med pallstödsbarriär i strömmande vatten har inte redovisats. De studier som SRV tidigare gjort med Geodesigns pallstöd, som visar att denna konstruktion inte lämpar sig för ojämnt underlag och riskerar tippa vid svagt underlag, har inte beaktats.

Kravet på att vallen ska vara provad i skarpt läge enligt punkt 4.2.2, är inte oväsentligt eftersom det är enda sättet att upptäcka de brister

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 9
4306-10 E

som man inte kan förutse vid provning. Undantaget från kravet på skarp användning för Geodesigns produkt, med hänvisning till att produkten är ny, är anmärkningsvärd eftersom det tvärtom ytterligare borde mana till försiktighet. MSB anger att EUR80 är av samma modell som de barriärer som använts i de angivna referensuppdragen. Så är inte fallet. Tvärtom skiljer sig vallarna åt vad gäller dimensionering och material. MSB har i sin utvärdering, utan grund, gjort kopplingar till den modell anbudsgivaren har provat med 21 mm plywood (dock ej refererad till). 21 mm plywood är tung och förhållandevis dyr och har självklart helt annan hållfasthet än 9 mm dito. Pallstödsbarriärer utsätts på ojämn mark och i strömmande vatten för höga punktlaster vilket medför en stor risk för allvarliga skador. Man kan inte ersätta 21 mm plywood med 9 mm utan att riskera att hållfastheten blir otillräcklig. Endast efter upprepade användning i skarpa lägen kan man bedöma om det nya klenare materialet håller. 9 mm plywood är helt oprövat i skarpa lägen och konstruktionen är betydligt klenare än alla andra som rekommenderas för dämning till 80 cm. I jämförelse med referensobjekten är EUR80 uppbyggd av ett helt annat material både som del av den bärande konstruktionen och som plan mot vattnet. I de angivna referensuppdragen har barriärer med pall respektive plåt som huvudkomponent använts. En tunn plywood (EUR80) skiljer sig ansenligt i väsentliga egenskaper mot plåt eller pall: 1) Förhållandet vikt och flytkraft som spelar stor roll vid uppställning i vatten. Flytkraften vill lyfta plyfans nedre ända och skivans tyngd verkar inte längs samma linje vilket gör att barriärens framsida vill flyta upp och den bakre ändan falla. Denna instabilitet försvårar och gör uppsättning i vatten mycket vanskligt. 2) Hållfasthet som kan vara helt avgörande vid ojämnt underlag då ogynnsamma krafter kan orsaka sprickor. På ett stelt skivmaterial uppstår spänningskoncentrationer som inte beaktats nog. Prov som gjorts på plana underlag går inte att jämföra med skarpt läge och 9 mm är anmärkningsvärt tunt för en plywoodskiva som ska användas som föreslaget. 3) EUR80 är uppbyggd med endast 9 mm tjock björkplywood och det är svårt att förutse hur försvagad den redan klena konstruktionen blir av användning i vatten. Bearbetning av skivan eller skador på yt-skiktet gör att vatten kan tränga in i kärnan och inte bara kontaminera skivan utan också allvarligt påverka hållfastheten. Hur konstruktionen påverkas kan inte fastställas före upprepade användningar och relevant tid.

Det är fundamentala skillnader på EUR80 och de modeller som refereras till, vilket fastslår att EUR80 inte är provad i skarpt läge. Eftersom det är ett krav att barriären ska vara provad i skarpt läge framhärdar vi att Geodesigns anbud ska diskvalificeras. MSB anger i sitt yttrande, enligt punkten 4.2.5 att EUR80 klarar ojämn mark utifrån de intyganden som Geodesign har bifogat anbudet. På MSB:s hemsida redovisas, från tidigare studier, olika förslag på temporär vall-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 10
4306-10 E

byggnation bl.a. pallbarriär. I skriften "Metoder för att begränsa skador vid höga flöden" står att läsa "För att konstruktionen ska vara stabil krävs ett relativt plant underlag". Ojämn mark kan inte jämföras med "relativt plant underlag". MSB hänvisar också till bilder som visar hur pallen byggs för att klara en trottoarkant. Det är stor skillnad på en ojämn mark och en enstaka nivåskillnad vid en trottoarkant. En trottoarkant ger en parallellförskjutning. Den sekvens i filmen som MSB vidare refererar till visar en annan av Geodesigns modeller uppställd på plant underlag som skarvats samman över en vinkelförändring med hjälp av kapade delar. Vid varje vinkelförändring av vallen krävs extra arbete för att anpassa vallen men vad värre är så ökar risken för tippning. Ojämn mark ger ett otal vinkelskillnader som gör att EUR80 svårligen kan anpassas till underlaget med spänningskoncentrationer och tipprisker som följd. I synnerhet med en oprövad tunn plywoodskiva utgör det en risk för allvarliga skador på vallen. För att uppnå kravet krävs en flexibel konstruktion som t.ex. tubvall eller DamLite. EUR80 är inte lämpad att användas på ojämn mark och uppfyller därmed inte ställda krav varför den bör diskvalificeras även av detta skäl. MSB anger enligt 4.2.7, att EUR80 kan dämna både stigande och strömmande vatten, och hänvisar i sitt yttrande bl.a. till sekvenser från en film som bifogats anbudet. De filmsekvenser som refereras till visar dämning med plåt respektive pallbarriärer, inte 9 mm tunn plywood. Vi har sökt bland allt för oss tillgängligt material och funnit att man hänvisar till prov som gjorts med plåt eller pall på pallstöd. Med anledning av att vi inte hittat några referensobjekt där EUR80 har används påpekar vi åter skillnaden mellan de olika modellerna. Pall och plåt liknar inte alls tunn plywood vad gäller förhållandet mellan vikt och flytkraft som har stor inverkan på förutsättningarna för montering i vatten. Inte heller hållfastheten tål en jämförelse. Hållfastheten spelar stor roll när man betänker kraften i strömmande vatten och plywoods sårbarhet vid punktbelastningar som lätt uppstår. Risken för att plywooden bryts sönder är stor och än större efter att den har skadats av inträngande vatten. En annan faktor vid dämning i strömmande vatten är att man inte kan förbereda ens ett "relativt plant underlag" som krävs för pallstödsbarriärer. I "Metoder för att begränsa skador vid höga flöden" på MSB:s hemsida pekas också på behovet av stabilt underlag ("Punktlasterna från stöden kan vid svag undergrund behöva reduceras med plattor"). Risken för svag undergrund i strömmande vatten är uppenbar och dessvärre också svår att bedöma från fall till annat. Det finns heller inte några beprövade metoder för att lägga stödplattor under pallstöden i strömmande vatten. EUR80 är inte lämplig att användas vid dämning av stigande och strömmande vatten och uppfyller därmed inte kraven. Även av det skälet bör den diskvalificeras. MSB anser enligt sitt yttrande att EUR80 kan svängas runt hörn. Med anledning av att detta krav går att tolka olika godtagger Svensk Vattenbarriär AB MSB:s yttrande. Varje angiven punkt

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 11
4306-10 E

ovan (undantaget 4.2.8. enligt MSB:s tolkning) är, var för sig, grund till diskvalifikation av Geodesigns anbud. Svensk Vattenbarriär AB vidhåller därför vårt överklagande av fattat tilldelningsbeslut och kräver omprövning. Av de anbudsgivare som uppfyller funktionskraven, har Svensk Vattenbarriär AB offererat lägst pris och bör därför tilldelas ordern. Svensk Vattenbarriär konstaterar att inte i någon av de sekvenser i den film som MSB refererar till där det förekommer någon 9 mm tunn plywoodbarriär. Pall och plåtbarriärer visas och Svensk Vattenbarriär påpekar åter att ett klenare plan har stor inverkan på konstruktionen och att Geodesigns EUR80 med 9 mm tunn plywood är oprövad i skarpt läge. Eftersom Svensk Vattenbarriär har offererat lägst pris bland de anbud som uppfyller alla krav bör Svensk Vattenbarriär AB tilldelas ordern.

Förvaltningsrätten har i beslut den 20 maj 2010, i avvaktan på att rätten avgör målet slutligt eller förordnar på annat sätt, att den av MSB inledda upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

DOMSKÄL

Upphandlingen påbörjades den 15 februari 2010, varför LOU:s bestämmelser i dess lydelse före den 15 juli 2010 ska tillämpas i målet.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 2 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt ovan nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare, enligt samma lagrum, principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 12
4306-10 E

I förfrågningsunderlaget, **4.2 Funktionskrav**, uppställs inledningsvis följande krav.

4.2.1 Barriären skall dämna minst 80 cm vattenhöjd.

4.2.2 Barriären skall ha använts i skarpt läge vid minst 2 tillfällen. Minst 50 meter skall ha använts vid varje tillfälle och vattennivån skall ha varit minst 60 cm. Barriärerna skall ha fungerat felfritt. Med skarpt läge avses att barriärerna skall ha använts som stöd vid insats i ett översvämmat område eller vid en större övning. Med felfritt menas här att barriären skall ha klarat de krav som ställs i denna kravspecifikation vid tillfällen som beskrivs ovan. Skall verifieras med referenser, foto eller film (se bilaga 3). MSB förbehåller sig rätten att kontakta och kontrollera angivna referenser.

I Geodesigns anbudssvar anges bl.a. följande.

4.2.2

Geodesigns barriärer har använts i skarpa lägen varje år sedan år 1998, se bilaga 8 Referenser. Vi har idag ca 50 referenser då barriärerna använts.

Ref 1. Åsele år 1998, då 1 boningshus skyddades med ca 120 m EUR95 Pallbarriär, med mer än 90 cm vatten på barriärerna.

Ref 2: Ironbridge år 2004, då 550 meter av EUR125 (1.25 m däm höjd) och EUR180 (180 m däm höjd) användes. Vattennivån var ca 1.15 m på barriärerna.

Ref 3: Arvika år 2000, då ca 1500 m Pallbarriär användes på flera olika platser.

Ref 4: Upton upon Severn: 200-400 m EUR125 och EUR180 har används under 23 tillfällen mellan år 2006-2009, med olika mycket vatten på barriärerna.

Förfrågningsunderlaget innehåller ett antal obligatoriska krav (skall-krav) som ska vara uppfyllda för att ett anbud ska kunna prövas, utvärderas och antas. Vidare framgår av punkten 5.2 att de anbud som har lägsta pris kommer att antas och utvärdering kommer att ske enligt mervärdesmodellen. I anbudsformuläret förskrivs att anbudsgivaren ska ange om produkten uppfyller funktionskraven genom att svara ja eller nej i anbudsformuläret.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 13
4306-10 E*Förvaltningsrättens bedömning**Global Friends talan*

Global Friends ansöker om överprövning avseende de kriterier som angivits i förfrågningsunderlaget under punkten 4.2.2. Av förfrågningsunderlaget framgår att barriären ska ha använts i skarpt läge vid minst två tillfällen. Det är ostridigt att Global Friends barriär har använts vid endast ett tillfälle. I svarsformuläret har Global Friends, i stället för att svara "ja" eller "nej", angett att deras produkt "delvis" uppfyller skall-kravet. Global Friends anbud uppfyller sålunda inte detta skall-krav och ska därför förkastas. Förvaltningsrätten finner därför att det var rätt av MSB att utesluta Global Friends från utvärderingen. Global Friends har därigenom inte riskerat att lida skada.

Svensk Vattenbarriärs talan

Svensk Vattenbarriärs ansöker om överprövning avseende antagandet av Geodesigns anbud i tilldelningsbeslutet.

En förutsättning för att förvaltningsrätten i ett mål om överprövning ska kunna besluta om ingripande är enligt 16 kap. 2 § LOU att den leverantör som ansökt om överprövning har lidit eller kan komma att lida skada. Med sin placering närmast bakom Geodesign har Svensk Vattenbarriär uppfyllt angivet krav.

I målet är ostridigt att de av Geodesign vid förfrågningsunderlagets punkt 4.2.2. angivna referenserna inte avser den offererade produkten EUR80 utan andra produkter som ingår i Geodesigns sortiment. Svensk Vattenbarriär har ifrågasatt om EUR80 uppfyller kraven som gäller barriärens egenskaper på ojämn mark och dess förmåga att dämna stigande och strömmande vatten. Även om det givetvis är svårt att bedöma om dessa krav är uppfyllda mot bakgrund av att, såsom nyss nämnts, referenser saknas för

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM
2010-09-14**Sida 14
4306-10 E

just denna produkt, så finner rätten inte skäl att närmare pröva dessa invändningar, då Geodesign brutit i den nödvändiga förutsättningen om referenstagning för den erbjudna produkten. Förvaltningsrätten finner sålunda att utvärderingen av Geodesigns anbud är felaktig. Detta innebär att Svensk Vattenbarriär har lidit skada eller kan komma att lida skada till följd av det fel MSB begått. Grund föreligger för ingripande med stöd av 16 kap. 2 § LOU eftersom MSB brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU genom att anta Geodesigns anbud.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten finner att Global Friends ansökan bör avslås medan Svensk Vattenbarriärs ansökan bör bifallas så att MSB får avsluta upphandlingen först sedan den rättats på så sätt att Geodesigns anbud förkastas. I och med detta ska även förvaltningsrättens interimistiska beslut upphöra att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1 B).
Lennart Furufors

Rådman

Föredragande har varit beredningsjuristen Josephine Wilson

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens dom/beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten. Tala om varför Ni anser att domen/beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha. Sänd även med sådant som Ni anser ha betydelse och som Ni inte tidigare gett in.

- För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. För offentlig part räknas dock treveckorstiden från den dag dom domen/beslutet meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.
- Tala om vilken dom eller vilket beslut Ni överklagar genom att anteckna förvaltningsrättens namn och målnummer.

- Underteckna skrivelsen, gör namnförtydligande samt uppge personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Adress och telefonnummer till Er arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där Ni kan nås för delgivning. Har Ni redan tidigare lämnat dessa uppgifter i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver Ni inte uppge dem igen.
- Om Ni anlitar ombud kan ombudet i stället underteckna skrivelsen. Ombudet ska sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.
- Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av förvaltningsrättens dom/beslut.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.